

การกำกับดูแลเทศบาลของราชการบริหารส่วนกลางและราชการบริหารส่วนภูมิภาค

เสนีย์ สัมเชื้อหวาน^๑

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ได้กำหนดรูปแบบการบริหารราชการแผ่นดิน แบ่งเป็น การจัดระเบียบบริหารราชการส่วนกลาง การจัดระเบียบบริหารราชการส่วนภูมิภาค และ การจัดระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น สำหรับการปกครองในรูปแบบเทศบาลเป็นการจัดระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น^๒ เทศบาลแบ่งออกเป็น เทศบาลนคร^๓ เทศบาลเมือง^๔ และเทศบาลตำบล^๕ โดยมีนายกเทศมนตรีเป็นผู้บริหารท้องถิ่น การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ต้องจัดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอิสระในการบริหาร การจัดทำบริการสาธารณะ การส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา การเงินและการคลัง และการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องกระทำเพียงเท่าที่จำเป็น เพื่อคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นหรือประโยชน์ของประเทศเป็นส่วนรวม การป้องกันการทุจริต และการใช้จ่ายเงินอย่างมีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงความเหมาะสมและความแตกต่างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบ^๖

การปกครององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลจึงอยู่บนพื้นฐานของหลักการมีความเป็นอิสระในการปกครองตนเอง แต่ยังคงต้องอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของราชการบริหารราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาคตามที่กฎหมายบัญญัติ โดยบทความฉบับนี้จะมุ่งนำเสนอเกี่ยวกับการกำกับดูแลเทศบาลของราชการบริหารส่วนกลางและราชการบริหารส่วนภูมิภาคตามลำดับ ดังนี้

๑. อำนาจในการกำกับดูแลตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ เป็นกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อกำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการต่าง ๆ ให้เกิดความชัดเจน เพื่อมิให้มีการปฏิบัติงานซ้ำซ้อนกันระหว่างส่วนราชการต่าง ๆ และเป็นกฎหมายหลักในการบริหารราชการแผ่นดิน โดยมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้

๑.๑ นายกรัฐมนตรี^๗

นายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาลและเป็นหัวหน้าฝ่ายบริหาร ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบในการบริหารราชการแผ่นดินในภาพรวม มีอำนาจในการกำกับโดยทั่วไปซึ่งการบริหารราชการแผ่นดิน เพื่อการนี้จะสั่งให้ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค และส่วนราชการซึ่งมีหน้าที่ควบคุมราชการส่วนท้องถิ่น ชี้แจง แสดงความคิดเห็น ทำรายงานเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการ ในกรณีจำเป็นจะยับยั้งการปฏิบัติราชการใด ๆ ที่ขัดต่อนโยบายหรือมติของคณะรัฐมนตรีก็ได้และมีอำนาจสั่งสอบสวนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการของราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค และราชการส่วนท้องถิ่น

^๑ ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย

^๒ มาตรา ๗๐ (๒) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔

^๓ มาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖

^๔ มาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖

^๕ มาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖

^๖ มาตรา ๒๕๐ วรรคห้า ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

^๗ มาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔

๑.๒ ผู้ว่าราชการจังหวัด^๔

ผู้ว่าราชการจังหวัดในฐานะผู้บังคับบัญชาสูงสุดของข้าราชการส่วนภูมิภาคในเขตจังหวัดมีอำนาจในการกำกับดูแลการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นตามกฎหมาย

๑.๓ นายอำเภอ^๕

นายอำเภอในฐานะผู้บังคับบัญชาสูงสุดของข้าราชการส่วนภูมิภาคในเขตอำเภอมีอำนาจในการควบคุมดูแลการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นในอำเภอตามกฎหมาย

๒. อำนาจในการกำกับดูแลตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖

ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ได้กำหนดให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแลเทศบาลในเขตจังหวัดนั้น และอาจมอบหมายให้นายอำเภอปฏิบัติราชการแทนสำหรับเทศบาลเมืองและเทศบาลตำบลที่อยู่ในอำเภอนั้น โดยจะกำหนดเงื่อนไขในการใช้อำนาจหน้าที่ไว้ด้วยหรือไม่ก็ได้^๖ ซึ่งรูปแบบในการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลดังกล่าวสามารถแยกพิจารณาได้ดังนี้

๒.๑ การกำกับดูแลตัวบุคคล

การบริหารงานของเทศบาลประกอบด้วย ๒ ส่วนที่สำคัญ คือ ส่วนที่หนึ่งคือ สภาเทศบาล^๗ ประกอบไปด้วยสมาชิกสภาเทศบาลซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน ประธานสภาเทศบาล^๘ และรองประธานสภาเทศบาล ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งจากสมาชิกสภาเทศบาลตามมติของสภาเทศบาล และส่วนที่สอง คือ นายกเทศมนตรีที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน^๙ และรองนายกเทศมนตรีที่มาจากการแต่งตั้งบุคคลซึ่งมิใช่สมาชิกสภาเทศบาล โดยมีอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายบัญญัติ แต่หากนายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี ประธานสภาเทศบาล รองประธานสภาเทศบาล และสมาชิกสภาเทศบาลไม่บริหารกิจการของเทศบาลให้เป็นไปด้วยความชอบด้วยกฎหมาย หรือดำเนินการอื่นใดอันก่อให้เกิดความเสียหายแก่ราชการ กฎหมายได้กำหนดกลไกในการกำกับดูแล โดยสามารถสั่งให้นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี ประธานสภาเทศบาล รองประธานสภาเทศบาล และสมาชิกสภาเทศบาลพ้นจากตำแหน่งได้ ดังนี้

๒.๑.๑ การสั่งให้นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี ประธานสภาเทศบาล หรือรองประธานสภาเทศบาลพ้นจากตำแหน่ง

ในกรณีที่ปรากฏพยานหลักฐานตามสมควรต่อผู้ว่าราชการจังหวัด หรือนายอำเภอ ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้ว่าราชการจังหวัด ว่า นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี ประธานสภาเทศบาล หรือรองประธานสภาเทศบาลผู้ใด จงใจทอดทิ้งหรือละเลยไม่ปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่อันจะเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง หรือปฏิบัติการไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ หรือประพฤติดนฝ่ายผิดต่อความสงบเรียบร้อย หรือฝ่าฝืนคำสั่งของผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอที่สั่งการตามที่กฎหมายกำหนดให้ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอ แล้วแต่กรณี ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนโดยพลันและให้คณะกรรมการสอบสวนดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่รับแต่งตั้ง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

^๔ มาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔

^๕ มาตรา ๖๕ (๔) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔

^๖ มาตรา ๗๑ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖

^๗ มาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖

^๘ มาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖

^๙ มาตรา ๔๘ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖

๒.๑.๑.๑ ขั้นตอนการสอบสวน

(๑) การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน

เมื่อปรากฏเหตุดังกล่าวข้างต้นผู้ว่าราชการการจังหวัด หรือนายอำเภอ ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้ว่าราชการจังหวัดให้กำกับดูแลเทศบาล จะต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนอย่างน้อยสามคน ประกอบด้วย ประธานกรรมการ และกรรมการไม่น้อยกว่าสองคน ให้กรรมการคนหนึ่งเป็นเลขานุการ โดยการแต่งตั้งต้องคำนึงถึงความรู้ความสามารถของผู้ซึ่งได้รับการแต่งตั้ง และตำแหน่งของผู้ถูกกล่าวหาประกอบด้วย และองค์ประกอบของคณะกรรมการอย่างน้อยหนึ่งคนต้องเป็นผู้ดำรงตำแหน่งนิติกร หรือได้รับปริญญาทางกฎหมาย หรือมีประสบการณ์ในด้านการสอบสวน หรือได้รับการฝึกอบรมตามหลักสูตร การดำเนินการทางวินัย ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการสอบสวนจะแต่งตั้งผู้ช่วยเลขานุการด้วยก็ได้^{๑๔}

การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนให้ทำเป็นคำสั่ง โดยระบุชื่อและตำแหน่งของผู้ถูกกล่าวหา เรื่องที่กล่าวหา ชื่อของประธานกรรมการสอบสวนและกรรมการสอบสวน ในกรณีที่มีการแต่งตั้งผู้ช่วยเลขานุการ ให้ระบุชื่อของผู้ช่วยเลขานุการไว้ในคำสั่งด้วย แล้วให้ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอ แล้วแต่กรณี แจ้งคำสั่งและส่งเรื่องที่ถูกกล่าวหาไปยังประธานกรรมการสอบสวน กรรมการสอบสวน และผู้ช่วยเลขานุการโดยเร็ว เมื่อมีการจัดทำคำสั่งดังกล่าวแล้วผู้ลงนามในคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ต้องแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบโดยเร็ว รวมทั้งแจ้งสิทธิที่จะคัดค้านกรรมการสอบสวนให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบด้วย โดยมอบสำเนาคำสั่งให้ผู้ถูกกล่าวหาไว้หนึ่งฉบับ ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาไม่ยอมลงลายมือชื่อรับทราบคำสั่ง ให้ทำบันทึกและลงลายมือชื่อผู้แจ้งไว้ โดยให้ถือวันที่แจ้งนั้นเป็นวันรับทราบคำสั่ง การแจ้งคำสั่งโดยวิธีไปรษณีย์ ลงทะเบียนตอบรับ ให้ถือว่าผู้ถูกกล่าวหาได้รับแจ้งเมื่อครบกำหนดเจ็ดวันนับแต่วันส่ง เว้นแต่จะมีการพิสูจน์ได้ว่าไม่มีการได้รับหรือได้รับก่อนหรือหลังจากวันนั้น^{๑๕}

เมื่อได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนขึ้นแล้ว หากมีเหตุจำเป็นผู้แต่งตั้งอาจแต่งตั้งกรรมการสอบสวนเพิ่มเติมก็ได้ แล้วแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบต่อไป การดำเนินการตามข้อนี้ไม่กระทบถึงการสอบสวนที่ได้ดำเนินการไปก่อนแล้ว^{๑๖}

(๒) ความเป็นกลางของคณะกรรมการสอบสวน

คณะกรรมการสอบสวนต้องอยู่ภายใต้หลักความเป็นกลางหรือหลักความไม่มีส่วนได้เสีย (Impartiality) ดังนั้น กรรมการสอบสวนอาจถูกถอนตัวหรือถูกคัดค้านได้ในกรณีดังนี้^{๑๗}

- ๑) เป็นผู้กล่าวหา
- ๒) เป็นคู่หมั้นหรือคู่สมรสของผู้กล่าวหาหรือผู้ถูกกล่าวหา
- ๓) เป็นญาติของผู้กล่าวหาหรือผู้ถูกกล่าวหา คือ เป็นบุพการีหรือผู้สืบสันดานไม่ว่าชั้นใดๆ หรือเป็นพี่น้องหรือลูกพี่ลูกน้องนับได้เพียงสามชั้น หรือเป็นญาติเกี่ยวพันทางการสมรสนับได้เพียงสองชั้น
- ๔) เป็นเจ้าหน้าที่หรือลูกหนี้หรือเป็นนายจ้างหรือลูกจ้างของผู้กล่าวหาหรือผู้ถูกกล่าวหา
- ๕) เป็นผู้มีส่วนได้เสียหรือเกี่ยวข้องกับผู้ถูกกล่าวหา
- ๖) เป็นผู้มีส่วนได้เสียในเรื่องที่สอบสวน
- ๗) เป็นผู้รู้เห็นเหตุการณ์ในขณะที่กระทำความผิดตามเรื่องที่ถูกกล่าวหา
- ๘) เป็นผู้ซึ่งมีเหตุอื่นซึ่งมีสภาพร้ายแรงอันอาจทำให้การสอบสวนไม่เป็นกลาง

^{๑๔} ข้อ ๗ ของกฎกระทรวงการสอบสวนผู้ดำรงตำแหน่งบางตำแหน่งในเทศบาล พ.ศ. ๒๕๖๓

^{๑๕} ข้อ ๘ ของกฎกระทรวงการสอบสวนผู้ดำรงตำแหน่งบางตำแหน่งในเทศบาล พ.ศ. ๒๕๖๓

^{๑๖} ข้อ ๙ ของกฎกระทรวงการสอบสวนผู้ดำรงตำแหน่งบางตำแหน่งในเทศบาล พ.ศ. ๒๕๖๓

^{๑๗} ข้อ ๑๐ ของกฎกระทรวงการสอบสวนผู้ดำรงตำแหน่งบางตำแหน่งในเทศบาล พ.ศ. ๒๕๖๓

ในกรณีที่กรรมการสอบสวนผู้ใดเห็นว่าตนมีกรณีดังกล่าว และประสงค์จะถอนตัวจากการเป็นกรรมการสอบสวน ให้กรรมการสอบสวนผู้นั้นแจ้งให้ผู้แต่งตั้งทราบ เพื่อพิจารณาสั่งการต่อไป^{๑๘}

การคัดค้านกรรมการสอบสวนต้องทำเป็นหนังสือยื่นต่อผู้แต่งตั้งภายในสามวันนับแต่วันทราบหรือถือว่าทราบคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน หรือวันที่รู้ถึงเหตุแห่งการคัดค้าน โดยหนังสือคัดค้านต้องแสดงข้อเท็จจริงหรือพฤติการณ์ที่เป็นเหตุแห่งการคัดค้านตามที่กำหนดไว้และลงลายมือชื่อผู้คัดค้าน ในกรณีที่ผู้แต่งตั้งเห็นว่าการคัดค้านเป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนดตามวรรคหนึ่ง ให้ส่งสำเนาหนังสือคัดค้านไปให้ประธานกรรมการสอบสวนเพื่อทราบและเก็บรวบรวมไว้ในสำนวนการสอบสวน รวมทั้งแจ้งให้ผู้ถูกคัดค้านทราบ และต้องให้โอกาสผู้ถูกคัดค้านได้ชี้แจงเป็นหนังสือต่อผู้ว่าราชการจังหวัดภายในสามวันนับแต่วันที่ผู้ถูกคัดค้านได้ลงลายมือชื่อรับทราบการคัดค้าน ในกรณีนี้ผู้ถูกคัดค้านต้องหยุดปฏิบัติหน้าที่กรรมการสอบสวนตั้งแต่วันที่ได้รับแจ้งนั้น แต่ถ้าผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นว่าการคัดค้านไม่เป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนดให้ส่งไม่รับคำคัดค้านนั้นและแจ้งให้ผู้คัดค้านทราบโดยเร็ว^{๑๙}

ในกรณีที่ผู้แต่งตั้งพิจารณาแล้วเห็นว่าคำร้องคัดค้านเป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนด ให้พิจารณาสั่งการอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้^{๒๐}

ก) กรณีที่เห็นว่ามิมีเหตุตามที่กำหนด หรือคำคัดค้านรับฟังได้ ให้สั่งให้ผู้ถูกคัดค้านพ้นจากการเป็นกรรมการสอบสวน ในกรณีที่เห็นสมควรจะแต่งตั้งผู้อื่นให้เป็นกรรมการสอบสวนแทนผู้ถูกคัดค้าน หรือไม่ก็ได้ แต่ถ้ากรรมการสอบสวนที่เหลืออยู่มีจำนวนน้อยกว่าสามคน ให้แต่งตั้งผู้อื่นเป็นกรรมการสอบสวนแทนผู้ถูกคัดค้าน ทั้งนี้ ไม่กระทบถึงการสอบสวนที่ได้ดำเนินการไปก่อนแล้ว

ข) กรณีที่เห็นว่าไม่มีเหตุตามที่กำหนด หรือคำคัดค้านไม่อาจรับฟังได้ ให้ยกคำคัดค้านและมีหนังสือแจ้งให้ผู้เกี่ยวข้องและประธานกรรมการสอบสวนทราบโดยเร็ว คำสั่งยกคำคัดค้านให้เป็นที่สุด

ผู้แต่งตั้งต้องพิจารณาและสั่งการตามวรรคหนึ่งให้แล้วเสร็จภายในสามวันนับแต่วันที่ได้รับคำชี้แจงจากผู้ถูกคัดค้านแต่ต้องไม่เกินสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับคำคัดค้าน ถ้าไม่ได้สั่งภายในระยะเวลาดังกล่าว ให้ผู้ถูกคัดค้านนั้นพ้นจากการเป็นกรรมการสอบสวนนับแต่วันพ้นระยะเวลาดังกล่าว และให้ดำเนินการตาม ก) ต่อไป และในระหว่างที่มีการดำเนินการให้คณะกรรมการสอบสวนดำเนินการสอบสวนต่อไปได้ เว้นแต่มีกรรมการสอบสวนน้อยกว่าสามคนให้หยุดการสอบสวนไว้ก่อนจนกว่าจะมีการดำเนินการตาม ก)

(๓) กระบวนการสอบสวน

๑) การนัดประชุมคณะกรรมการสอบสวนครั้งแรก

เมื่อประธานกรรมการสอบสวนได้รับทราบคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนแล้ว ให้บันทึกวันที่ได้รับทราบคำสั่งนั้นและนำรวมไว้ในสำนวนการสอบสวน แล้วจัดให้มีการประชุมคณะกรรมการสอบสวนครั้งแรกภายในห้าวันนับแต่วันที่ประธานกรรมการสอบสวนรับทราบคำสั่งเพื่อกำหนดประเด็นและแนวทางการสอบสวนและการรวบรวมพยานหลักฐาน ในกรณีที่ไมอาจจัดประชุมได้ภายในกำหนด ให้รายงานเหตุแห่งความล่าช้าให้ผู้แต่งตั้งทราบ การจัดประชุมคณะกรรมการสอบสวนต้องนัดล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามวัน เว้นแต่เป็นกรณีมีเหตุจำเป็นเร่งด่วน^{๒๑}

๒) หน้าที่ของคณะกรรมการสอบสวน

^{๑๘} ข้อ ๑๐ ของกฎกระทรวงการสอบสวนผู้ดำรงตำแหน่งบางตำแหน่งในเทศบาล พ.ศ. ๒๕๖๓

^{๑๙} ข้อ ๑๑ ของกฎกระทรวงการสอบสวนผู้ดำรงตำแหน่งบางตำแหน่งในเทศบาล พ.ศ. ๒๕๖๓

^{๒๐} ข้อ ๑๒ ของกฎกระทรวงการสอบสวนผู้ดำรงตำแหน่งบางตำแหน่งในเทศบาล พ.ศ. ๒๕๖๓

^{๒๑} ข้อ ๑๔ ของกฎกระทรวงการสอบสวนผู้ดำรงตำแหน่งบางตำแหน่งในเทศบาล พ.ศ. ๒๕๖๓

คณะกรรมการสอบสวนมีหน้าที่ต้องดำเนินการ ดังต่อไปนี้^{๒๒}

- ก) รวบรวมข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย และพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง
ข) แจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับข้อกล่าวหา

ให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ

- ค) ให้โอกาสผู้ถูกกล่าวหาได้ชี้แจงแสดงพยานหลักฐานเพื่อแก้ข้อกล่าวหา
ง) พิจารณาทำความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องที่สอบสวน
จ) ทำรายงานผลการสอบสวนพร้อมความเห็นเสนอต่อผู้ว่าราชการจังหวัด
การดำเนินการของคณะกรรมการสอบสวนต้องรวบรวม

พยานหลักฐานทั้งปวงที่เห็นว่าเป็นประโยชน์แก่การสอบสวน โดยไม่รับฟังแต่เพียงข้ออ้างหรือพยานหลักฐานของผู้กล่าวหาหรือผู้ถูกกล่าวหาเท่านั้น ในกรณีที่ปรากฏว่ามีกรกล่าวอ้างหรือมีข้อเท็จจริงใดพาดพิงถึงบุคคล เอกสาร หรือวัตถุใด ที่จะเป็นประโยชน์แก่การสอบสวน ให้คณะกรรมการสอบสวนทำการสอบสวนและรวบรวมพยานหลักฐานนั้นไว้ให้ครบถ้วน ถ้าไม่อาจเข้าถึงหรือได้มาซึ่งพยานหลักฐานดังกล่าว ให้บันทึกเหตุนั้นไว้ด้วย^{๒๓}

๓) การสอบปากคำผู้ถูกกล่าวหาหรือพยาน

การสอบปากคำผู้ถูกกล่าวหาหรือพยาน ให้สอบปากคำคราวละหนึ่งคน โดยในการสอบสวนนั้น ต้องมีกรรมการสอบสวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการสอบสวนทั้งหมด จึงจะทำการสอบปากคำได้ แต่ในกรณีที่กึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการสอบสวนทั้งหมดมีมากกว่าสามคน จะให้กรรมการสอบสวนไม่น้อยกว่าสามคนทำการสอบปากคำก็ได้^{๒๔} โดยในการสอบปากคำต้องมีการบันทึกถ้อยคำของผู้ให้ถ้อยคำและอ่านให้ผู้ให้ถ้อยคำฟังหรือให้ผู้ให้ถ้อยคำอ่านเองก็ได้ แล้วให้ผู้ให้ถ้อยคำ ผู้บันทึกถ้อยคำ และกรรมการสอบสวนซึ่งอยู่ร่วมในการสอบปากคำลงลายมือชื่อในบันทึกถ้อยคำนั้นไว้เป็นหลักฐาน ในกรณีที่บันทึกถ้อยคำมีหลายหน้า ให้ผู้ให้ถ้อยคำและกรรมการสอบสวนคนหนึ่งซึ่งอยู่ร่วมในการสอบปากคำลงลายมือชื่อกำกับไว้ในบันทึกถ้อยคำทุกหน้า ในกรณีที่ผู้ให้ถ้อยคำไม่ยอมลงลายมือชื่อ ให้บันทึกเหตุที่ไม่ลงลายมือชื่อนั้น ไว้ในบันทึกถ้อยคำด้วย^{๒๕}

การบันทึกถ้อยคำสอบสวน ห้ามมิให้ขูด ลบ หรือบันทึกข้อความทับข้อความที่ได้บันทึกไว้ในบันทึกถ้อยคำ ถ้าจะต้องขีดฆ่า แก้ไขหรือเพิ่มเติมข้อความที่บันทึกไว้ ให้ผู้ให้ถ้อยคำ และกรรมการสอบสวนคนหนึ่งซึ่งอยู่ร่วมในการสอบปากคำลงลายมือชื่อกำกับไว้ตรงที่มีการขีดฆ่า แก้ไขหรือเพิ่มเติมนั้นทุกแห่งหากมิได้ดำเนินการให้ถูกต้องตามวรรคนี้ มิให้รับฟังเนื้อความดังกล่าวเป็นพยานหลักฐาน ในกรณีที่ผู้ให้ถ้อยคำไม่สามารถลงลายมือชื่อได้ ให้พิมพ์ลายพิมพ์นิ้วมือ ลงแกงไต ใช้ตราประทับ หรือเครื่องหมายอื่นทำนองเช่นว่านั้นแทนการลงลายมือชื่อก็ได้ ในการสอบปากคำและบันทึกถ้อยคำ คณะกรรมการสอบสวนอาจบันทึกภาพหรือเสียงของผู้ให้ถ้อยคำด้วยก็ได้ และในกรณีที่ผู้ให้ถ้อยคำไม่ยินยอมให้บันทึกภาพหรือเสียง ให้คณะกรรมการสอบสวนบันทึกเหตุไว้แล้วดำเนินการต่อไปโดยงดการบันทึกภาพหรือเสียง

ในขณะที่ดำเนินการสอบปากคำ ห้ามมิให้บุคคลอื่นอยู่ในที่สอบปากคำ เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการสอบสวน เพื่อประโยชน์ในการสอบสวน หรือเป็นพยานความหรือที่ปรึกษาของผู้ถูกกล่าวหาตามจำนวนที่คณะกรรมการสอบสวนเห็นสมควร^{๒๖} ในการสอบสวน

^{๒๒} ข้อ ๑๕ ของกฎกระทรวงการสอบสวนผู้ดำรงตำแหน่งบางตำแหน่งในเทศบาล พ.ศ. ๒๕๖๓

^{๒๓} ข้อ ๑๖ ของกฎกระทรวงการสอบสวนผู้ดำรงตำแหน่งบางตำแหน่งในเทศบาล พ.ศ. ๒๕๖๓

^{๒๔} ข้อ ๑๗ ของกฎกระทรวงการสอบสวนผู้ดำรงตำแหน่งบางตำแหน่งในเทศบาล พ.ศ. ๒๕๖๓

^{๒๕} ข้อ ๑๘ ของกฎกระทรวงการสอบสวนผู้ดำรงตำแหน่งบางตำแหน่งในเทศบาล พ.ศ. ๒๕๖๓

^{๒๖} ข้อ ๑๙ ของกฎกระทรวงการสอบสวนผู้ดำรงตำแหน่งบางตำแหน่งในเทศบาล พ.ศ. ๒๕๖๓

ห้ามมิให้กรรมการสอบสวนทำหรือจัดให้ทำการใด ๆ ซึ่งเป็นการให้คำมั่นสัญญา ชูเชิญ หลอกลวง บังคับ หรือ กระทำโดยมิชอบไม่ว่าด้วยประการใด เพื่อจูงใจให้ผู้ถูกกล่าวหาหรือพยานให้ถ้อยคำหรือไม่ให้ถ้อยคำ^{๒๗}

๔) การรับฟังพยานเอกสาร พยานวัตถุ พยานบุคคล

การนำเอกสารหรือวัตถุมาใช้เป็นพยานหลักฐานในสำนวนการสอบสวนให้คณะกรรมการสอบสวนจัดให้มีการบันทึกไว้ด้วยว่าได้มาอย่างไร จากผู้ใด และเมื่อใด โดยเอกสารที่ใช้เป็นพยานหลักฐานในสำนวนการสอบสวนให้ใช้ต้นฉบับ แต่ถ้าไม่อาจนำต้นฉบับมาได้ จะใช้สำเนาที่ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบรับรองว่าเป็นสำเนาถูกต้องก็ได้ ในกรณีที่ไม่สามารถหาต้นฉบับเอกสารได้เพราะสูญหาย หรือ ถูกทำลาย หรือโดยเหตุประการอื่น คณะกรรมการสอบสวนจะใช้สำเนาเอกสารหรือพยานบุคคลแทนก็ได้^{๒๘}

การเรียกพยานบุคคลมาให้ถ้อยคำเพื่อประกอบการพิจารณา หากบุคคลนั้นไม่มาหรือมาแต่ไม่ชี้แจงหรือไม่ให้ถ้อยคำ หรือในกรณีที่คณะกรรมการสอบสวนไม่อาจเรียกบุคคลใดมาชี้แจงหรือให้ถ้อยคำภายในเวลาอันควร คณะกรรมการสอบสวนจะไม่สอบสวนบุคคลนั้นก็ได้ แต่ต้องบันทึกเหตุอันไว้ในบันทึกประจำวันที่มีการสอบสวนและในรายงานผลการสอบสวนด้วย^{๒๙}

เมื่อคณะกรรมการสอบสวนได้รวบรวมข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย และ พยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องแล้ว ให้คณะกรรมการสอบสวนประชุมเพื่อพิจารณาทำความเข้าใจว่าผู้ถูกกล่าวหา กระทำความผิด หรือมีเหตุให้ต้องสิ้นสุดสมาชิกภาพ หรือต้องพ้นจากตำแหน่งในเรื่องที่สอบสวนหรือไม่ ถ้าเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้กระทำความผิด หรือไม่มีเหตุให้ต้องสิ้นสุดสมาชิกภาพ หรือต้องพ้นจากตำแหน่งในเรื่องที่สอบสวน ให้รายงานผลการสอบสวนพร้อมความเห็นเสนอต่อผู้แต่งตั้ง แต่ถ้าเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหา กระทำความผิด หรือมีเหตุให้ต้องสิ้นสุดสมาชิกภาพ หรือต้องพ้นจากตำแหน่งในเรื่องที่สอบสวน ให้แจ้ง ข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ การประชุมตามวรรคหนึ่ง ต้องมีกรรมการสอบสวนมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการสอบสวนทั้งหมดและต้อง ไม่น้อยกว่าสามคน^{๓๐}

ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาอ้างพยานบุคคล พยานเอกสาร หรือ พยานหลักฐานใดให้คณะกรรมการสอบสวนรับฟังพยานหลักฐานดังกล่าวด้วย^{๓๑}

ในกรณีที่คณะกรรมการสอบสวนเห็นว่าการสอบสวนพยานบุคคลใด หรือการรวบรวมพยานเอกสาร หรือวัตถุใดจะทำให้การสอบสวนล่าช้าโดยไม่จำเป็น และพยานหลักฐานนั้นมีใช้ สำคัญ จะงดสอบสวนหรือไม่รวบรวมพยานหลักฐานนั้นก็ได้ แต่ต้องบันทึกเหตุอันไว้ในบันทึกประจำวันที่มีการสอบสวนและในรายงานผลการสอบสวนด้วย คุณสมบัติของคณะกรรมการดังกล่าวรวมถึงการอ้างพยาน บุคคล พยานเอกสาร และพยานหลักฐานอื่นซึ่งคณะกรรมการสอบสวนเห็นว่าเป็นการกล่าวอ้างที่ไม่จำเป็น ฟุ่มเฟือย หรือเพื่อประวิงเวลาด้วย

๕) การแจ้งข้อกล่าวหา

การจัดทำบันทึกแจ้งข้อกล่าวหา ต้องระบุข้อเท็จจริงและพฤติการณ์ของ ผู้ถูกกล่าวหาว่าได้กระทำการใด เป็นความผิดกรณีใด และสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา รวมทั้ง แจ้งให้ทราบสิทธิของผู้ถูกกล่าวหาที่จะให้ถ้อยคำหรือยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาเป็นหนังสือ สิทธิที่จะแสดง พยานหลักฐาน หรือขอให้เรียกพยานหลักฐานมาใช้ในการสอบสวน โดยจัดทำเป็นสองฉบับมีข้อความตรงกัน

^{๒๗} ข้อ ๒๐ ของกฎกระทรวงการสอบสวนผู้ดำรงตำแหน่งบางตำแหน่งในเทศบาล พ.ศ. ๒๕๖๓

^{๒๘} ข้อ ๒๑ ของกฎกระทรวงการสอบสวนผู้ดำรงตำแหน่งบางตำแหน่งในเทศบาล พ.ศ. ๒๕๖๓

^{๒๙} ข้อ ๒๒ ของกฎกระทรวงการสอบสวนผู้ดำรงตำแหน่งบางตำแหน่งในเทศบาล พ.ศ. ๒๕๖๓

^{๓๐} ข้อ ๒๓ ของกฎกระทรวงการสอบสวนผู้ดำรงตำแหน่งบางตำแหน่งในเทศบาล พ.ศ. ๒๕๖๓

^{๓๑} ข้อ ๓๑ ของกฎกระทรวงการสอบสวนผู้ดำรงตำแหน่งบางตำแหน่งในเทศบาล พ.ศ. ๒๕๖๓

ให้ประธานกรรมการสอบสวนและกรรมการสอบสวนอีกอย่างน้อยหนึ่งคนลงลายมือชื่อในบันทึกนั้นด้วย โดยฉบับหนึ่งส่งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ และอีกฉบับหนึ่งคณะกรรมการสอบสวนรวมไว้ในสำนวนการสอบสวน^{๓๒}

การแจ้งข้อกล่าวหา เมื่อได้มีการจัดทำบันทึกแจ้งข้อกล่าวหาแล้ว ให้คณะกรรมการสอบสวนมีหนังสือแจ้งข้อกล่าวหาพร้อมส่งบันทึกดังกล่าวให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ และเรียกผู้ถูกกล่าวหามาพบเพื่ออธิบายข้อกล่าวหา ตามวัน เวลา และสถานที่ที่คณะกรรมการสอบสวนกำหนด ในกรณีที่แจ้งข้อกล่าวหาโดยวิธีส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ ให้ถือว่าผู้ถูกกล่าวหาได้รับแจ้งเมื่อครบกำหนดเจ็ดวันนับแต่วันส่ง เว้นแต่จะมีการพิสูจน์ได้ว่าไม่มีการได้รับหรือได้รับก่อนหรือหลังจากวันนั้น^{๓๓}

ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาไม่อาจมาพบคณะกรรมการสอบสวนได้ตามวัน เวลา และสถานที่ที่กำหนดโดยได้อ้างเหตุผลหรือความจำเป็น และคณะกรรมการสอบสวนเห็นว่าข้ออ้างนั้นฟังขึ้น หรือในกรณีที่คณะกรรมการสอบสวนเห็นเองว่ามีเหตุผลหรือความจำเป็นอื่นจะกำหนดวัน เวลา และสถานที่เสียใหม่ก็ได้ ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม^{๓๔}

เมื่อผู้ถูกกล่าวหามาพบคณะกรรมการสอบสวนแล้ว ให้คณะกรรมการสอบสวนอธิบายข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ และให้ผู้ถูกกล่าวหาลงลายมือชื่อพร้อมทั้งวัน เดือน ปี ในบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหา หากผู้ถูกกล่าวหาประสงค์จะได้รับสำเนาบันทึกข้อกล่าวหาที่ลงลายมือชื่อไว้แล้ว ก็ให้คณะกรรมการสอบสวนมอบสำเนาให้ผู้ถูกกล่าวหาหนึ่งฉบับ ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาไม่ยอมลงลายมือชื่อในบันทึก ให้คณะกรรมการสอบสวนบันทึกข้อเท็จจริงและพฤติการณ์ดังกล่าวไว้ในบันทึกนั้น และให้ถือว่าผู้ถูกกล่าวหาได้รับทราบการอธิบายข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานตั้งแต่วันที่มาพบคณะกรรมการสอบสวนแล้ว และหากผู้ถูกกล่าวหาไม่มาพบคณะกรรมการสอบสวนในวัน เวลา และสถานที่ที่กำหนดโดยไม่ชี้แจงเหตุผลหรือความจำเป็นหรือชี้แจงแต่คณะกรรมการสอบสวนเห็นว่าไม่มีเหตุผล หรือความจำเป็นเพียงพอ ให้คณะกรรมการสอบสวนบันทึกการไม่มาดังกล่าวไว้ในสำนวน และให้ถือว่าผู้ถูกกล่าวหาได้รับทราบการอธิบายข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานตามวรรคหนึ่งแล้ว^{๓๕}

เมื่อคณะกรรมการสอบสวนอธิบายข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบแล้ว ให้คณะกรรมการสอบสวนถามผู้ถูกกล่าวหาด้วยว่าได้กระทำตามข้อกล่าวหาหรือไม่อย่างไร เพราะเหตุใด ผู้ถูกกล่าวหาจะชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาโดยทำเป็นหนังสือหรือชี้แจงด้วยวาจาก็ได้ หรือจะทำเป็นหนังสือยื่นต่อคณะกรรมการสอบสวนภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการสอบสวนกำหนดก็ได้ ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงด้วยวาจา ให้คณะกรรมการสอบสวนบันทึกไว้โดยละเอียด และให้ผู้ถูกกล่าวหาลงลายมือชื่อไว้ ถ้าผู้ถูกกล่าวหารับสารภาพว่าได้กระทำความผิด หรือมีเหตุให้ต้องสิ้นสุดสมาชิกภาพ หรือต้องพ้นจากตำแหน่งตามข้อกล่าวหาใด ให้คณะกรรมการสอบสวนบันทึกการรับสารภาพตามข้อกล่าวหาที่นั้น และให้ผู้ถูกกล่าวหาลงลายมือชื่อไว้ ในกรณีเช่นนี้ คณะกรรมการสอบสวนจะไม่ทำการสอบสวนเพิ่มเติมในข้อกล่าวหาที่นั้นก็ได้ และในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาไม่ยอมลงลายมือชื่อในบันทึก ให้คณะกรรมการสอบสวนบันทึกข้อเท็จจริงและพฤติการณ์ดังกล่าวไว้ด้วย^{๓๖}

ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาไม่มาให้ถ้อยคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาหรือไม่ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาเป็นหนังสือภายในเวลาที่กำหนด ให้ถือว่าผู้ถูกกล่าวหาไม่ประสงค์จะชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา เว้นแต่คณะกรรมการสอบสวนจะเห็นควรดำเนินการเป็นอย่างอื่น ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม^{๓๗}

^{๓๒} ข้อ ๒๔ ของกฎกระทรวงการสอบสวนผู้ดำรงตำแหน่งบางตำแหน่งในเทศบาล พ.ศ. ๒๕๖๓

^{๓๓} ข้อ ๒๕ ของกฎกระทรวงการสอบสวนผู้ดำรงตำแหน่งบางตำแหน่งในเทศบาล พ.ศ. ๒๕๖๓

^{๓๔} ข้อ ๒๖ ของกฎกระทรวงการสอบสวนผู้ดำรงตำแหน่งบางตำแหน่งในเทศบาล พ.ศ. ๒๕๖๓

^{๓๕} ข้อ ๒๗ ของกฎกระทรวงการสอบสวนผู้ดำรงตำแหน่งบางตำแหน่งในเทศบาล พ.ศ. ๒๕๖๓

^{๓๖} ข้อ ๒๘ ของกฎกระทรวงการสอบสวนผู้ดำรงตำแหน่งบางตำแหน่งในเทศบาล พ.ศ. ๒๕๖๓

^{๓๗} ข้อ ๒๙ ของกฎกระทรวงการสอบสวนผู้ดำรงตำแหน่งบางตำแหน่งในเทศบาล พ.ศ. ๒๕๖๓

ในกรณีที่ปรากฏพยานหลักฐานเพิ่มเติมหลังจากที่คณะกรรมการสอบสวนได้อธิบายข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานในเรื่องที่สอบสวนแล้ว ถ้าคณะกรรมการสอบสวนเห็นว่าพยานหลักฐานนั้นมีน้ำหนักสนับสนุนข้อกล่าวหา ให้แจ้งสรุปพยานหลักฐานเพิ่มเติมให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ และในกรณีที่คณะกรรมการสอบสวนเห็นว่าพยานหลักฐานเพิ่มเติมตามวรรคหนึ่งมีผลทำให้ข้อกล่าวหาในเรื่องที่สอบสวนนั้นเปลี่ยนแปลงไป หรือต้องเพิ่มข้อกล่าวหา ให้กำหนดข้อกล่าวหาที่เปลี่ยนแปลงไปเสียใหม่หรือกำหนดข้อกล่าวหาเพิ่มเติม แล้วแต่กรณี และแจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ^{๓๘}

๖) การดำเนินการกรณีมิได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน^{๓๙}

ในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดมิได้มอบหมายให้นายอำเภอปฏิบัติการแทนตามมาตรา ๗๑ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ และไม่ได้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดรวบรวมข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย และพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวัน โดยผู้ว่าราชการจังหวัดอาจมอบอำนาจให้รองผู้ว่าราชการจังหวัด ปลัดจังหวัด หัวหน้าส่วนราชการหรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นที่เกี่ยวข้องในจังหวัดดำเนินการแทนได้

ในกรณีที่นายอำเภอซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้ว่าราชการจังหวัดตามมาตรา ๗๑ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ไม่ได้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนให้นายอำเภอรวบรวมข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย และพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวัน

เมื่อสอบสวนเสร็จแล้ว ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอซึ่งได้รับมอบหมายตามมาตรา ๗๑ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ วินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่สอบสวนแล้วเสร็จตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง

(๔) การจัดทำรายงานการสอบสวนและการเสนอสำนวนการสอบสวน

๑) การประชุมคณะกรรมการสอบสวน^{๔๐}

เมื่อคณะกรรมการสอบสวนได้รวบรวมพยานหลักฐานแจ้งข้อกล่าวหา และให้โอกาสผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงแสดงพยานหลักฐานเพื่อแก้ข้อกล่าวหาแล้ว ให้คณะกรรมการสอบสวนประชุมเพื่อพิจารณาทำความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องที่สอบสวน โดยสรุปข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายให้ครบถ้วนทุกประเด็น พร้อมความเห็นของผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิด หรือมีเหตุให้ต้องสิ้นสุดสมาชิกภาพ หรือต้องพ้นจากตำแหน่งหรือไม่ มีพยานหลักฐานใดสนับสนุน โดยการนัดประชุมดังกล่าวให้นัดล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามวัน เว้นแต่เป็นการนัดหมายในที่ประชุมหรือเป็นกรณีมีเหตุจำเป็นเร่งด่วน

การลงมติให้ความเห็นของคณะกรรมการสอบสวนต้องได้คะแนนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการสอบสวนทั้งหมด ในกรณีที่กรรมการสอบสวนผู้ใดไม่ได้มาร่วมประชุมเมื่อทำรายงานผลการสอบสวนเสร็จแล้ว กรรมการสอบสวนผู้นั้นต้องลงลายมือชื่อในรายงานผลการสอบสวนด้วย แต่ในกรณีที่ไม่เห็นด้วยกับความเห็นของคณะกรรมการสอบสวนฝ่ายข้างมาก อาจทำความเห็นแย้งแนบไว้ในรายงานผลการสอบสวนก็ได้

เมื่อคณะกรรมการสอบสวนได้ดำเนินการประชุมเพื่อพิจารณาทำความเข้าใจแล้ว ให้จัดทำรายงานผลการสอบสวนและลงลายมือชื่อกรรมการสอบสวนทุกคน โดยให้ประธานกรรมการสอบสวนลงลายมือชื่อกำกับไว้ในรายงานผลการสอบสวนทุกหน้า ในกรณีที่กรรมการสอบสวนคนใดมีเหตุจำเป็นไม่อาจลงลายมือชื่อได้ ให้ประธานกรรมการสอบสวนบันทึกเหตุจำเป็นดังกล่าวไว้ด้วย และในกรณีที่กรรมการสอบสวนคนใดมีความเห็นแย้ง จะทำความเห็นแย้งแนบไว้กับรายงานผลการสอบสวนก็ได้ แล้วให้

^{๓๘} ข้อ ๓๐ ของกฎกระทรวงการสอบสวนผู้ดำรงตำแหน่งบางตำแหน่งในเทศบาล พ.ศ. ๒๕๖๓

^{๓๙} ข้อ ๓๓ ของกฎกระทรวงการสอบสวนผู้ดำรงตำแหน่งบางตำแหน่งในเทศบาล พ.ศ. ๒๕๖๓

^{๔๐} ข้อ ๓๔ ของกฎกระทรวงการสอบสวนผู้ดำรงตำแหน่งบางตำแหน่งในเทศบาล พ.ศ. ๒๕๖๓

คณะกรรมการสอบสวนเสนอรายงานดังกล่าวต่อผู้แต่งตั้งพร้อมทั้งสำนวนการสอบสวน ในกรณีที่มีข้อเท็จจริงปรากฏจากการสอบสวนว่าผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำความผิดในเรื่องอื่นอีก หรือมีมูลพาดพิงผู้อื่น ซึ่งไม่ได้เป็นผู้ถูกกล่าวหาว่าเป็นผู้มีส่วนร่วมกระทำความผิด ก็ให้ระบุไว้ในรายงานผลการสอบสวนด้วย เพื่อให้ผู้แต่งตั้งพิจารณาตามอำนาจหน้าที่ต่อไป^{๔๑}

(๕) กำหนดระยะเวลาในการสอบสวน

คณะกรรมการสอบสวนต้องดำเนินการสอบสวนให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง ในกรณีที่คณะกรรมการสอบสวนไม่สามารถดำเนินการสอบสวนให้แล้วเสร็จได้ภายในกำหนดเวลา ผู้แต่งตั้งอาจขยายเวลาการสอบสวนออกไปได้อีกไม่เกินสามสิบวัน^{๔๒} โดยให้เริ่มนับแต่วันที่คณะกรรมการสอบสวนได้รับแต่งตั้ง^{๔๓}

(๖) การดำเนินการกรณีคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

แห่งชาติชี้มูลความผิด

กระทรวงมหาดไทยได้กำหนดแนวทางปฏิบัติในการดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจกับนายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี ประธานสภาเทศบาล หรือรองประธานสภาเทศบาล กรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ชี้มูลความผิดนายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี ประธานสภาเทศบาล หรือรองประธานสภาเทศบาล แล้วส่งสำนวนการไต่สวนให้ผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ดังนี้^{๔๔}

๑) กรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ชี้มูลความผิดนายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี ประธานสภาเทศบาล หรือรองประธานสภาเทศบาล ว่ากระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม อันเป็นการจงใจทอดทิ้งหรือละเลยไม่ปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่อันจะเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง หรือปฏิบัติการไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ หรือประพฤติดินฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อย และได้ส่งเรื่องให้ดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๙๘ วรรคสี่ กรณีที่เทศบาลให้ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอซึ่งได้รับมอบหมายตามมาตรา ๗๑ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ พิจารณาตามฐานความผิดตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีมติ โดยไม่ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน แล้วทำความเห็นและรายงานให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยหรือผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วแต่กรณี พิจารณาและสั่งให้พ้นจากตำแหน่งต่อไป

๒) กรณีคณะกรรมการ ป.ป.ช. ชี้มูลความผิดฐานอื่น โดยไม่มีความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม การสอบสวนในกรณีนี้จะต้องดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวงการสอบสวนผู้ดำรงตำแหน่งบางตำแหน่งในเทศบาล พ.ศ. ๒๕๖๓

๒.๑.๑.๒ การพิจารณาสั่งให้พ้นจากตำแหน่ง

เมื่อผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนได้รับรายงานผลการสอบสวนและสำนวนการสอบสวนแล้ว ให้ผู้แต่งตั้งดำเนินการดังต่อไปนี้ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับรายงานผลการสอบสวน^{๔๕}

^{๔๑} ข้อ ๓๕ ของกฎกระทรวงการสอบสวนผู้ดำรงตำแหน่งบางตำแหน่งในเทศบาล พ.ศ. ๒๕๖๓

^{๔๒} ข้อ ๔ (๓) ของกฎกระทรวงการสอบสวนผู้ดำรงตำแหน่งบางตำแหน่งในเทศบาล พ.ศ. ๒๕๖๓

^{๔๓} ข้อ ๕ (๓) ของกฎกระทรวงการสอบสวนผู้ดำรงตำแหน่งบางตำแหน่งในเทศบาล พ.ศ. ๒๕๖๓

^{๔๔} หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๔.๓/ว ๕๑ ลงวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๖๔

^{๔๕} ข้อ ๓๗ ของกฎกระทรวงการสอบสวนผู้ดำรงตำแหน่งบางตำแหน่งในเทศบาล พ.ศ. ๒๕๖๓

(๑) กรณีที่ผลการสอบสวนปรากฏว่า ผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้กระทำความผิดให้ผู้แต่งตั้งสั่งยุติเรื่อง หากมีคำสั่งให้ผู้ถูกกล่าวหาหยุดปฏิบัติหน้าที่เพื่อรอฟังผลการสอบสวน และผู้นั้นยังมีได้พ้นจากตำแหน่งไปก่อน ก็ให้สั่งให้ผู้นั้นกลับเข้าปฏิบัติหน้าที่

(๒) กรณีที่ผลการสอบสวนปรากฏว่า ผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดตามที่ถูกลสอบสวน หากเป็นการดำเนินการสอบสวนผู้ดำรงตำแหน่งในเทศบาลเมืองหรือเทศบาลตำบลซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมายให้นายอำเภอเป็นผู้ดำเนินการให้นายอำเภอรายงานผลการสอบสวนและความเห็นให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทราบ หากเป็นการดำเนินการสอบสวนผู้ดำรงตำแหน่งในเทศบาลทุกประเภทซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้ดำเนินการ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดรายงานผลการสอบสวนและความเห็นให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยทราบ

เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดหรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้รับรายงานผลการสอบสวนและความเห็นของนายอำเภอหรือผู้ว่าราชการจังหวัดแล้ว ให้พิจารณาและสั่งให้ผู้ถูกลสอบสวนพ้นจากตำแหน่งภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับรายงาน ไม่ว่าผู้นั้นจะได้พ้นจากตำแหน่งไปก่อนแล้วหรือไม่ก็ตาม เว้นแต่เพราะเหตุตาย หรือพ้นจากตำแหน่งไปแล้วเกินสองปี โดยในคำสั่งดังกล่าวให้ระบุเหตุที่ทำให้พ้นจากตำแหน่งไว้ด้วย และให้มีผลตั้งแต่วันที่มิคำสั่ง ถ้าผู้ว่าราชการจังหวัดหรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเห็นควรให้มีการสอบสวนเพิ่มเติม จะสั่งให้คณะกรรมการสอบสวนทำการสอบสวนเพิ่มเติมก่อนสั่งการก็ได้ ในกรณีนี้ คณะกรรมการสอบสวนต้องดำเนินการสอบสวนเพิ่มเติมให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำสั่งให้สอบสวนเพิ่มเติม และผู้ว่าราชการจังหวัดหรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยต้องสั่งการภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับรายงานผลการสอบสวนเพิ่มเติม

๒.๑.๑.๓ การสั่งให้หยุดปฏิบัติหน้าที่ในระหว่างการสอบสวน^{๔๖}

เมื่อนายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี ประธานสภาเทศบาล หรือรองประธานสภาเทศบาลผู้ใดถูกตั้งกรรมการสอบสวนแล้ว ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอซึ่งได้รับมอบหมายให้กำกับเทศบาลจะสั่งให้ผู้นั้นหยุดปฏิบัติหน้าที่เพื่อรอฟังผลการสอบสวนก็ได้ หากเห็นว่าการคงอยู่ในหน้าที่ของผู้นั้นต่อไป อาจเกิดการเสียหายแก่เทศบาลหรือเสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง หรือมีพฤติการณ์ที่แสดงว่าจะเป็นการอุปสรรคต่อการสอบสวนหรือจะก่อให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อย หรือเป็นกรณีความผิดที่ปรากฏขึ้นโดยชัดแจ้ง ทั้งนี้ หากผลการสอบสวนปรากฏว่าบุคคลดังกล่าวไม่มีความผิด และผู้นั้นยังมีได้พ้นจากตำแหน่งไปก่อนให้ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอสั่งให้ผู้นั้นกลับเข้าปฏิบัติหน้าที่ และให้ผู้นั้นได้รับเงินเดือนค่าตอบแทน รวมถึงสิทธิประโยชน์อื่นใดในช่วงที่หยุดปฏิบัติหน้าที่โดยถือเสมือนว่าผู้นั้นได้ปฏิบัติหน้าที่ตลอดระยะเวลาที่หยุดปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว ในกรณีที่ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งไปก่อนปรากฏผลการสอบสวนดังกล่าว การจ่ายเงินเดือน ค่าตอบแทน รวมถึงสิทธิประโยชน์อื่นใด ให้จ่ายจนถึงวันก่อนวันที่พ้นจากตำแหน่ง

การอุทธรณ์คำสั่งให้หยุดปฏิบัติหน้าที่ให้ผู้ที่ได้รับคำสั่งมีสิทธิอุทธรณ์ได้ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่รับคำสั่งดังกล่าว โดยในกรณีนายอำเภอมีคำสั่ง ให้อุทธรณ์ต่อผู้ว่าราชการจังหวัด และกรณีผู้ว่าราชการจังหวัดมีคำสั่ง ให้อุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยหรือผู้ว่าราชการจังหวัดต้องวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับอุทธรณ์ และเมื่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยหรือผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วแต่กรณี วินิจฉัยเป็นประการใดให้ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอและผู้ที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามคำวินิจฉัยนั้น คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยหรือผู้ว่าราชการจังหวัดให้เป็นที่ที่สุด

^{๔๖} มาตรา ๗๓ วรรคสาม วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖

๒.๑.๒ การวินิจฉัยกรณีมีข้อสงสัยว่าความเป็นนายกเทศมนตรีหรือรองนายกเทศมนตรี หรือสมาชิกสภาของสมาชิกสภาเทศบาลนั้นสิ้นสุดลงหรือไม่

๒.๑.๒.๑ การวินิจฉัยกรณีมีข้อสงสัยว่าความเป็นนายกเทศมนตรีหรือรองนายกเทศมนตรีสิ้นสุดลงหรือไม่^{๔๗}

ความเป็นนายกเทศมนตรีหรือรองนายกเทศมนตรีสิ้นสุดลง ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) กรณีขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๔๘ เบญจแห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ โดยมาตรา ๔๘ เบญจ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวได้กำหนดให้บุคคลผู้มีสิทธิรับเลือกตั้งเป็นนายกเทศมนตรีต้องมีคุณสมบัติดังนี้

๑) มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น และ

๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบห้าปีนับถึงวันเลือกตั้ง

๓) สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า หรือเคยเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นผู้บริหารท้องถิ่น หรือสมาชิกรัฐสภา

(๒) กรณีกระทำการฝ่าฝืนผิดมาตรา ๔๘ จตุทศ นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี ที่ปรึกษานายกเทศมนตรี และเลขาธิการนายกเทศมนตรี ต้องไม่กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

๑) ดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติหน้าที่อื่นใดในส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจเว้นแต่ตำแหน่งที่ดำรงตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย หรือเป็นการปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์ในการบริหารราชการแผ่นดินหรือตามนโยบายของรัฐบาล

๒) รับเงินหรือประโยชน์ใด ๆ เป็นพิเศษจากส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ นอกเหนือไปจากที่ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ ปฏิบัติกับบุคคลในธุรกิจการงานตามปกติ

๓) เป็นผู้มีส่วนได้เสียในสัญญาหรือกิจการที่กระทำหรือจะกระทำกับหรือให้แก่เทศบาลนั้นหรือมีส่วนได้เสียในสัญญาหรือกิจการที่กระทำหรือจะกระทำกับหรือให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น โดยมีพฤติการณ์แสดงให้เห็นว่าเป็นการต่างตอบแทนหรือเอื้อประโยชน์ส่วนตนระหว่างกัน ทั้งนี้ ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม

เมื่อมีข้อสงสัยเกี่ยวกับความเป็นนายกเทศมนตรีหรือรองนายกเทศมนตรีผู้ใดสิ้นสุดลงตาม (๑) หรือ (๒) หรือ เมื่อได้รับแจ้งจากคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าความเป็นนายกเทศมนตรีผู้ใดสิ้นสุดลงตาม (๑) ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสอบสวนให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ข้อสงสัยหรือได้รับแจ้งจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง แล้วแต่กรณี และดำเนินการวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ผู้ว่าราชการจังหวัดสอบสวนแล้วเสร็จหรือวันที่ได้รับผลการสอบสวนจากคณะกรรมการสอบสวน แม้ว่านายกเทศมนตรีผู้นั้นจะได้พ้นจากตำแหน่งไปแล้วไม่ว่าด้วยเหตุใด เว้นแต่เพราะเหตุตาย หรือพ้นจากตำแหน่งไปแล้วเกินสองปี ในกรณีที่มีการตั้งคณะกรรมการสอบสวนและไม่สามารถดำเนินการสอบสวนให้แล้วเสร็จได้ภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ผู้ว่าราชการจังหวัดอาจขยายเวลาการสอบสวนออกไปได้อีกไม่เกินสามสิบวัน ทั้งนี้ การดำเนินการสอบสวนและวินิจฉัยให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

ในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดวินิจฉัยว่านายกเทศมนตรีพ้นจากตำแหน่งตาม (๑) หรือ (๒) ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดประกาศคำวินิจฉัยให้ทราบทั่วกัน ไม่ว่าผู้นั้นจะได้พ้นจากตำแหน่งไปก่อนแล้วหรือไม่ก็ตาม

^{๔๗} มาตรา ๔๘ เบญจทศ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖

โดยในคำวินิจฉัยนั้นให้ระบุเหตุที่ทำให้พ้นจากตำแหน่งไว้ และให้นายกเทศมนตรีผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งตั้งแต่วันที่มิเหตุตาม (๑) หรือ (๒) แต่ไม่กระทบต่อการดำเนินงานและการรับค่าตอบแทนที่ได้กระทำไปก่อนวันที่มีการประกาศคำวินิจฉัย ถ้าในขณะที่ประกาศคำวินิจฉัยดังกล่าวผู้นั้นกำลังดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นอันเป็นผลจากการเลือกตั้งต่างวาระหรือต่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกัน ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งที่กำลังดำรงอยู่ด้วย และในกรณีที่เป็นผลให้ถูกห้ามใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือใช้สิทธิเลือกตั้งให้ถือว่าวันที่ประกาศคำวินิจฉัยเป็นวันเริ่มนับระยะเวลาต้องห้ามดังกล่าว ทั้งนี้ คำวินิจฉัยของผู้ว่าราชการจังหวัดตามมาตรา^{๑๔๔}นี้ให้เป็นที่สุด

๒.๑.๒.๒ การวินิจฉัยกรณีมีข้อสงสัยว่าสมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลสิ้นสุดลงหรือไม่^{๑๔๕}

สมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลสิ้นสุดลงในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๕ วรรคสองแห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ โดยมาตรา ๑๕ วรรคสองบัญญัติว่า ผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาลต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

(๒) ขาดประชุมสภาเทศบาลสามครั้งติดต่อกันโดยไม่มีเหตุอันสมควร

(๓) กระทำการอันต้องห้ามตามมาตรา ๔๘ จตุพศ วรรคสาม กล่าวคือเป็นผู้มีส่วนได้เสียในสัญญาหรือกิจการที่กระทำหรือจะกระทำกับหรือให้แก่เทศบาลนั้นหรือมีส่วนได้เสียในสัญญาหรือกิจการที่กระทำหรือจะกระทำกับหรือให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น โดยมีพฤติการณ์แสดงให้เห็นว่าเป็นการต่างตอบแทนหรือเอื้อประโยชน์ส่วนตนระหว่างกัน ทั้งนี้ ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม

เมื่อมีข้อสงสัยเกี่ยวกับสมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลผู้ใดสิ้นสุดลงตาม

(๑) (๒) หรือ (๓) หรือเมื่อได้รับแจ้งจากคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าสมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลผู้ใดสิ้นสุดลงตาม (๑) ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสอบสวนให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่มิข้อสงสัยหรือได้รับแจ้งจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง แล้วแต่กรณี และดำเนินการวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ผู้ว่าราชการจังหวัดสอบสวนแล้วเสร็จหรือวันที่ได้รับผลการสอบสวนจากคณะกรรมการสอบสวน แม้ว่าสมาชิกสภาเทศบาลผู้นั้นจะได้พ้นจากตำแหน่งไปแล้วไม่ว่าด้วยเหตุใด เว้นแต่เพราะเหตุตาย หรือพ้นจากตำแหน่งไปแล้วเกินสองปี ในกรณีที่มีการตั้งคณะกรรมการสอบสวนและไม่สามารถดำเนินการสอบสวนกรณีตาม (๑) หรือ (๓) ให้แล้วเสร็จได้ภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ผู้ว่าราชการจังหวัดอาจขยายเวลาการสอบสวนออกไปได้อีกไม่เกินสามสิบวัน ทั้งนี้ การดำเนินการสอบสวนและวินิจฉัยให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

ในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดวินิจฉัยว่าสมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลผู้นั้นสิ้นสุดลงตาม (๑) (๒) หรือ (๓) ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดประกาศคำวินิจฉัยให้ทราบทั่วกัน ไม่ว่าผู้นั้นจะได้พ้นจากตำแหน่งไปก่อนแล้วหรือไม่ก็ตาม โดยในคำวินิจฉัยนั้นให้ระบุเหตุที่ทำให้พ้นจากตำแหน่งไว้ และให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลผู้นั้นสิ้นสุดลงตั้งแต่วันที่มิเหตุตาม (๑) (๒) หรือ (๓) แต่ไม่กระทบต่อการดำเนินงานและการรับค่าตอบแทนที่ได้กระทำไปก่อนวันที่มีการประกาศคำวินิจฉัย ถ้าในขณะที่ประกาศคำวินิจฉัยดังกล่าวผู้นั้นกำลังดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นอันเป็นผลจากการเลือกตั้งต่างวาระหรือต่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกัน ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งที่กำลังดำรงอยู่ด้วยและในกรณีที่เป็นผลให้ถูกห้ามใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือใช้สิทธิเลือกตั้ง ให้ถือว่าวันที่ประกาศคำวินิจฉัยเป็นวันเริ่มนับระยะเวลาต้องห้ามดังกล่าว ทั้งนี้ คำวินิจฉัยของผู้ว่าราชการจังหวัดตามมาตรา^{๑๔๕}นี้ให้เป็นที่สุด

^{๑๔๔} มาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖

๒.๑.๓ การเสนอให้นายกเทศมนตรีพ้นจากตำแหน่งกรณีไม่เสนอร่างเทศบัญญัติ^{๔๔}

การเสนอให้นายกเทศมนตรีพ้นจากตำแหน่งในกรณีนี้เป็นกรณีที่มีข้อขัดแย้งเกิดขึ้นจากการพิจารณาร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม โดยมีสาระสำคัญดังนี้

๒.๑.๓.๑ สภาเทศบาลไม่รับหลักการแห่งร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม โดยเมื่อมีข้อเท็จจริงดังกล่าวเกิดขึ้นผู้ว่าราชการจังหวัดจะต้องแต่งตั้งคณะกรรมการคณะหนึ่งประกอบด้วยกรรมการจำนวนสิบห้าคน เพื่อพิจารณาหาข้อยุติความขัดแย้ง โดยแก้ไข ปรับปรุง หรือยืนยันสาระสำคัญในร่างเทศบัญญัตินั้น ทั้งนี้ ให้อัตถุ์หลักเกณฑ์ตามกฎหมายระเบียบที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนประโยชน์ของท้องถิ่นและประชาชนเป็นสำคัญ โดยคณะกรรมการดังกล่าวจะต้องพิจารณาร่างเทศบัญญัติให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวันนับตั้งแต่วันที่ได้แต่งตั้งประธานกรรมการในคราวแรก แล้วรายงานต่อผู้ว่าราชการจังหวัด ในกรณีที่คณะกรรมการไม่สามารถพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้ประธานกรรมการรวบรวมผลการพิจารณาแล้ววินิจฉัยชี้ขาดโดยเร็ว แล้วรายงานต่อผู้ว่าราชการจังหวัด

๒.๑.๓.๒ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดส่งร่างเทศบัญญัติที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการหรือประธานกรรมการในวาระคดีให้นายกเทศมนตรีโดยเร็ว แล้วให้นายกเทศมนตรีเสนอร่างเทศบัญญัติดังกล่าวต่อสภาเทศบาลตามมาตรา ๖๑ ทวิ ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับร่างเทศบัญญัติจากผู้ว่าราชการจังหวัด หากนายกเทศมนตรีไม่เสนอร่างเทศบัญญัตินั้นต่อสภาเทศบาลภายในเวลาที่กำหนด ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดรายงานต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเพื่อส่งให้นายกเทศมนตรีพ้นจากตำแหน่ง

๒.๒ การกำกับดูแลตัวองค์กร

๒.๒.๑ การยุบสภาเทศบาลเพื่อคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนในเขตเทศบาลหรือประโยชน์ของประเทศเป็นส่วนรวม^{๔๕}

เพื่อคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนในเขตเทศบาลหรือประโยชน์ของประเทศเป็นส่วนรวม ผู้ว่าราชการจังหวัดจะรายงานเสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเพื่อยุบสภาเทศบาลก็ได้ และให้แสดงเหตุผลไว้ในคำสั่งด้วย

เมื่อมีการยุบสภาเทศบาล หรือถือว่ามีสภาเทศบาลตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลขึ้นใหม่ตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลภายในสี่สิบห้าวัน

ตัวอย่าง

(๑) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้มีคำสั่งยุบสภา ทต.ก เพราะเหตุที่นายกเทศมนตรีตำบล ก. ได้เสนอร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๙ - พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งมีงบประมาณสำหรับการก่อสร้างอาคารสำนักงาน ทต.ก ที่ยังก่อสร้างไม่แล้วเสร็จเพื่อดำเนินการก่อสร้างให้แล้วเสร็จต่อไป และ ทต.ก ได้มีมติรับหลักการแห่งร่างเทศบัญญัติดังกล่าว แต่ได้ตั้งงบประมาณหรือปรับลดงบประมาณโครงการดังกล่าวในวาระที่สอง นอกจากนั้นสภา ทต.ก ยังได้ตั้งงบประมาณหรือปรับลดงบประมาณโครงการที่จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาท้องถิ่นที่ฝ่ายบริหารเสนอขอความเห็นชอบจาก ทต.ก เป็นจำนวนมาก ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๙ - พ.ศ. ๒๕๕๑ การปฏิบัติหน้าที่โดยการตั้งงบประมาณหรือปรับลดงบประมาณโครงการก่อสร้างอาคารสำนักงาน ทต.ก ซึ่งยังไม่แล้วเสร็จที่นายกเทศมนตรีตำบล ก. ได้เสนอขออนุมัติต่อ สภา ทต.ก ถึง ๖ ครั้ง ตลอดจนตั้งงบประมาณและปรับลด

^{๔๔} มาตรา ๖๒ ตรี แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖

^{๔๕} มาตรา ๗๔ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖

งบประมาณโครงการต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาท้องถิ่นลงเป็นจำนวนมาก มีเจตนาโดยชัดแจ้งที่มีให้ฝ่ายบริหารใช้งบประมาณเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายระเบียบข้อบังคับของทางราชการ และมติของสมาชิกสภา ทต.ก โดยไม่สมเหตุสมผลเป็นการละเลยไม่ปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ ส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่ของ ทต.ก ทั้งในการให้การบริการสาธารณะ การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน และการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น รวมทั้งก่อให้เกิดความเสียหายต่อทางราชการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยจึงอาศัยอำนาจตามมาตรา ๗๔ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ให้ยุบสภา ทต.ก

(๒) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้สั่งยุบสภา ทม.จ เพราะเหตุที่ สภา ทม.จ มิได้ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๖ และ พ.ศ.๒๕๕๗ ให้เป็นไปโดยเหมาะสม ถูกต้องตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง อันทำให้เกิดความเสียหายแก่ ทม.จ ประโยชน์ของประชาชนในเขต ทม.จ และประโยชน์ของประเทศเป็นส่วนรวม กล่าวคือ สภา ทม.จ ได้พิจารณาร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๖ ที่นายกเทศมนตรีเมือง จ เสนอในวาระที่หนึ่ง ชั้นรับหลักการ และมีมติให้รับหลักการแห่งร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายดังกล่าว โดยได้ประมาณการรายรับไว้ จำนวน ๑๑๔,๔๐๐,๐๐๐ บาท และตั้งงบประมาณรายจ่ายไว้ จำนวน ๑๑๔,๓๘๙,๙๘๐ บาท ซึ่งในการพิจารณาในวาระที่ ๒ ชั้นแปรญัตติ ได้มีการแปรญัตติลดจำนวนเงินที่ขออนุมัติจ่ายตามโครงการต่างๆ ในร่างเทศบัญญัติงบประมาณฉบับนี้หลายโครงการลงจำนวนมาก เช่น โครงการก่อสร้างปรับปรุงภูมิทัศน์ริมถนน โครงการก่อสร้างปรับปรุงผิวจราจรแอสฟัลต์ติกคอนกรีต โครงการก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่งคอนกรีตเสริมเหล็ก โครงการก่อสร้างปรับปรุงระบบไฟฟ้า และติดตั้งเสาไฟฟ้าแสงสว่าง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย พิจารณาแล้วเห็นว่า เมื่อสภา ทม.จ ได้พิจารณาร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๖ และ พ.ศ.๒๕๕๗ โดยมิได้ตรวจสอบและพิจารณาถึงความชอบด้วยกฎหมาย ก่อให้เกิดความเสียหายและเดือดร้อนต่อประชาชน จึงได้มีคำสั่งยุบ สภา ทม.จ ตามมาตรา ๗๔ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖

๒.๒.๒ การยุบสภาอันเนื่องมาจากการพิจารณาร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่าย^{๕๑}

ผู้ว่าราชการจังหวัดจะสามารถเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยให้มีคำสั่งยุบสภาเทศบาลได้ในกรณีเข้าเงื่อนไขดังต่อไปนี้

๒.๒.๒.๑ สภาเทศบาลพิจารณาร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายตามมาตรา ๖๒ ตรี วรรคห้า และ

๒.๒.๒.๒ สภาเทศบาลร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายตามมาตรา ๖๒ ตรี วรรคห้า ไม่แล้วเสร็จภายในกำหนดสามสิบวัน หรือมีมติไม่เห็นชอบให้ตราเทศบัญญัตินั้น ให้ร่างเทศบัญญัตินั้นตกไป และให้ใช้เทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายในปีงบประมาณที่แล้วไปพลางก่อน

๒.๒.๒.๓ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยให้มีคำสั่งยุบสภาเทศบาล

๒.๒.๓ การยุบสภาอันเนื่องมาจากการจัดประชุมสภาครั้งแรก หรือไม่อาจเลือกประธานสภาได้^{๕๒}

ผู้ว่าราชการจังหวัดต้องดำเนินการเพื่อให้สมาชิกสภาเทศบาลได้มาประชุมสภาเทศบาลครั้งแรกภายในสิบห้าวันนับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล และให้ที่ประชุมเลือกประธานสภาเทศบาลและรองประธานสภาเทศบาล

^{๕๑} มาตรา ๗๔ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖

^{๕๒} มาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖

ในกรณีที่สภาเทศบาลไม่อาจจัดให้มีการประชุมครั้งแรกได้ภายในสิบห้าวัน หรือมีการประชุมสภาเทศบาลแต่ไม่อาจเลือกประธานสภาเทศบาลได้ ผู้ว่าราชการจังหวัดอาจเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยให้มีคำสั่งยุบสภาเทศบาล

๒.๓ การกำกับดูแลการกระทำ

๒.๓.๑ การให้ความเห็นชอบร่างเทศบัญญัติ^{๕๓}

ในการพิจารณาร่างเทศบัญญัติของเทศบาลนั้น เมื่อสภาเทศบาลได้เห็นชอบกับร่างเทศบัญญัติเป็นที่เรียบร้อยแล้วต้องส่งร่างเทศบัญญัติดังกล่าวให้ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณา ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้ลงมติเห็นชอบ โดยกรณีเทศบาลตำบล ให้ประธานสภาเทศบาลส่งร่างเทศบัญญัติไปยังนายอำเภอเพื่อส่งไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณา และกรณีเทศบาลเมือง หรือเทศบาลนคร ให้ประธานสภาเทศบาลส่งไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณา และผู้ว่าราชการจังหวัดต้องดำเนินการดังนี้

๒.๓.๑.๑ กรณีพิจารณาไม่แล้วเสร็จภายในสิบห้าวัน ให้ถือว่าผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นชอบด้วยกับร่างเทศบัญญัติดังกล่าว

๒.๓.๑.๒ กรณีเห็นชอบด้วยกับร่างเทศบัญญัติ ให้ส่งนายกเทศมนตรีลงนามใช้บังคับเป็นเทศบัญญัติต่อไป

๒.๓.๑.๓ กรณีไม่เห็นชอบด้วยกับร่างเทศบัญญัติ ให้ส่งร่างเทศบัญญัตินั้นพร้อมด้วยเหตุผลคืนไปยังสภาเทศบาล และให้สภาเทศบาลพิจารณาใหม่ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างเทศบัญญัติคืนมา ถ้าสภาเทศบาลมีมติยืนยันตามร่างเทศบัญญัติเดิมด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสาม ของสมาชิกสภาเทศบาลเท่าที่มีอยู่ ให้ประธานสภาเทศบาลส่งร่างเทศบัญญัตินั้นให้นายกเทศมนตรีลงนามใช้บังคับเป็นเทศบัญญัติ และแจ้งให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทราบต่อไป แต่ถ้าสภาเทศบาลไม่ยืนยันภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างเทศบัญญัติคืนจากผู้ว่าราชการจังหวัด หรือยืนยันตามร่างเทศบัญญัติเดิมด้วยคะแนนเสียงน้อยกว่าสองในสามของสมาชิกสภาเทศบาลเท่าที่มีอยู่ ให้ร่างเทศบัญญัตินั้นเป็นอันตกไป

๒.๓.๒ การควบคุมการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาล^{๕๔}

ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลเทศบาลในจังหวัดนั้นให้ปฏิบัติการตามอำนาจหน้าที่โดยถูกต้องตามกฎหมาย กฎ และระเบียบข้อบังคับของทางราชการ โดยในการกำกับดูแลดังกล่าวผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ชี้แจง แนะนำ หรือตักเตือนเทศบาล และตรวจสอบกิจการเรียกรายงานและเอกสารหรือสถิติใด ๆ จากเทศบาลมาตรวจ ตลอดจนเรียกสมาชิกสภาเทศบาลหรือพนักงานเทศบาลมาชี้แจงหรือสอบสวนก็ได้ และผู้ว่าราชการจังหวัดสามารถมอบอำนาจในการกำกับดูแลเทศบาลเมือง และเทศบาลตำบล ในกรณีดังต่อไปนี้

๒.๓.๒.๑ การกำกับดูแลเทศบาลให้ปฏิบัติการตามอำนาจหน้าที่โดยถูกต้องตามกฎหมาย กฎ และระเบียบข้อบังคับของทางราชการ โดยในการกำกับดูแลดังกล่าวผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ชี้แจง แนะนำ หรือตักเตือนเทศบาล และตรวจสอบกิจการเรียกรายงานและเอกสารหรือสถิติใด ๆ จากเทศบาลมาตรวจ ตลอดจนเรียกสมาชิกสภาเทศบาลหรือพนักงานเทศบาลมาชี้แจงหรือสอบสวนก็ได้

๒.๓.๒.๒ การพิจารณาดำเนินการ และการประกาศวินิจฉัย เกี่ยวกับสมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลสิ้นสุดลง ตามมาตรา ๑๙ วรรคสอง และวรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖

๒.๓.๒.๓ การพิจารณาดำเนินการ และการประกาศวินิจฉัย เกี่ยวกับความเป็นนายกเทศมนตรีสิ้นสุดลง ตามมาตรา ๔๘ ปัญจทศ วรรคสองและวรรคสาม

^{๕๓} มาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖

^{๕๔} มาตรา ๗๑ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖

๒.๓.๓ การระงับการปฏิบัติหน้าที่หรือเพิกถอนการกระทำ^{๕๕}

เพื่อประโยชน์ในการกำกับดูแลตามมาตรา ๗๑ ในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอซึ่งได้รับมอบหมายตามมาตรา ๗๑ วรรคสอง เห็นว่า การปฏิบัติราชการของเทศบาลเป็นไปในทางที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่เทศบาล หรือเสียหายแก่ราชการ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอมีอำนาจหน้าที่ในการชี้แจง แนะนำ หรือตักเตือนผู้ดำรงตำแหน่งที่มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการดังกล่าว หรือในกรณีเห็นสมควรจะสั่งเพิกถอนการกระทำหรือให้ระงับการปฏิบัติของผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวไว้ก็ได้ และในกรณีที่สั่งเพิกถอนหรือระงับ ให้ผู้ดำรงตำแหน่งที่ได้รับคำสั่งมีสิทธิอุทธรณ์ได้ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่รับคำสั่งดังกล่าว โดยในกรณีนายอำเภอมีคำสั่งให้อุทธรณ์ต่อผู้ว่าราชการจังหวัด และกรณีผู้ว่าราชการจังหวัดมีคำสั่งให้อุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยหรือผู้ว่าราชการจังหวัดต้องวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับอุทธรณ์ และเมื่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยหรือผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วแต่กรณี วินิจฉัยเป็นประการใดให้ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอและผู้ที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามคำวินิจฉัยนั้น คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยหรือผู้ว่าราชการจังหวัดให้เป็นที่สุด

๒.๔ การกำกับดูแลการเงินการคลัง

๒.๔.๑ การออกระเบียบข้อบังคับ^{๕๖}

ให้กระทรวงมหาดไทยตราระเบียบข้อบังคับว่าด้วยการคลังรวมตลอดถึงวิธีการงบประมาณ การรักษาทรัพย์สิน การจัดหาประโยชน์จากทรัพย์สิน การจัดหาพัสดุและการจ้างเหมาขึ้นไว้

๒.๔.๒ การตรวจสอบการเงินการคลัง^{๕๗}

ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยจัดให้มีการตรวจสอบการคลัง การบัญชี หรือการเงินอื่น ๆ ของเทศบาลปีละครั้ง

^{๕๕} มาตรา ๗๒ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖

^{๕๖} มาตรา ๖๙ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖

^{๕๗} มาตรา ๗๐ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖